

тва як дорослими так і дітьми. Саме забезпечення контролю з боку держави допоможе скоротити рівень жебрацтва та надасть змогу протидіяти порушенню прав людини.

Бібліографічні посилання:

1. Горілий А.Г. Історія соціальної роботи в Україні/ А.Г. Горілий. – Тернопіль: ТАНГ, 2001. – 191 с.;
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // zakon.rada.gov.ua ;
3. Фирсов М.В. История социальной работы : учеб. пособие / М.В. Фирсов. – М. : КНОРУС, 2012. – 400 с.;
4. «Про зайнятість населення»: Закон України від 5 липня 2012 року//ВВР України. – 2012. - № 5067;
5. Лиходей О.А. Профессиональное нищенство и бродяжничество как социальный феномен / О.А.Лиходей. – СПб. : Изд-во СПГУВК, 2004. – 255 с.;
6. Фирсов М.В. Теория социальной работы/ М.В. Фирсов, Е.Г. Студенова. – М. : Гуманит. изд. центр «ВЛАДОС», 2001. – 432 с.;

Костенко Л.Ф., курсант

Науковий керівник –

к.ю.н. Єфімов М.М.,

доцент кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ОСОБИ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ НЕТРАДИЦІЙНИХ МЕТОДІВ ДОПИТУ

Актуальність даної теми полягає у тому, що на початковій стадії досудового розслідування слідчий стикається з рядом проблем щодо забезпечення прав особи при застосуванні нетрадиційних методів допиту. Оскільки сучасний розвиток суспільства досяг значної вершини прогресу, з'являються нові можливості проведення слідчих (розшукових) дій. В даній роботі розглядається варіант допиту із застосуванням нетрадиційних способів.

Відповідно до КПК України, допит – це слідча дія, у процесі якої слідчий, прокурор отримує від особи, яка володіє відомостями, що мають значення в кримінальній справі (свідка, потерпілого, експерта, підозрюваного), словесну інформацію про обставини події злочину та інші факти, які мають значення для встановлення об'єктивної істини і забезпечення правильного застосування закону [4].

В.К. Весельський та В.С. Кузьмічов вдало наголошують на тому, що допит складається з наступних елементів: 1) організаційний – забезпечення

раціонального проведення допиту (коли і де доцільно провести його з позиції раціонального використання бюджету часу і можливостей слідчого – сьогодні, завтра, вранці, які використати технічні засоби і т.п.); 2) змістовний – визначення повноти і взаємозв'язку обставин, що підлягають встановленню; 3) тактичний – встановлення відповідних засобів і прийомів вирішення конкретних завдань допиту [5, с. 61]. Тобто, основним завданням слідчого, що проводить допит є отримання від допитуваної особи свідчень, що матимуть в подальшому розслідуванні кримінальної бази стійку доказову базу.

У криміналістичній літературі нетрадиційними засобами називають біолокацію, біоритмологію, гіпноз, голографію, дерматогліфіку, кінесику, одорологію, поліграф, телепатію, яснобачення тощо [2].

Для успішного застосування нетрадиційних засобів необхідно встановити психологічний контакт з допитуваною особою. Адже спілкування під час допиту, як доречно зазначає Л.Д. Удалова, ускладнюється тим, що допит є специфічною формою спілкування, у процесі якої громадяни, які перебувають у сфері досудового розслідування та судового розгляду справи, входять у безпосередній контакт з представниками слідчих та судових органів, які наділені владними повноваженнями [6, с. 134]. Тому важливим є вміння слідчого викликати прихильність у свідка або сформувати між учасниками допиту обстановку довіри.

Відомості, отримані за допомогою нетрадиційних засобів повинні суб'єктивно оцінюватись, і розшифровуватись спеціалістом даної галузі з обов'язковим урахуванням того, що кожна людина індивідуальна, і реакція на такий метод теж є індивідуальною.

Основою встановлення психологічного контакту, як доречно зазначає О.П. Вашук, є вміння, своєчасне і цілеспрямоване використання слідчим наявних в його розпорядженні відомостей про учасників слідчої (розшукової) дії, використання тактичних і технічних можливостей, емоційний вплив на особу спеціально підібраними вербальними і невербальними засобами [1, с. 296]. Серед цих засобів слід виділити міміку, жести, мізансцени, постановку відповідних питань тощо.

Деякі вчені притримуються думки, що показання отриманні нетрадиційним методом, не можуть бути доказом, але спостерігаючи їхній вплив та реакцію допитуваного можна змінювати тактику допиту. Найчастіше на практиці, використовують поліграф. Так як під час застосування такого методу отримуємо орієнтуючу інформацію. Для надання такої інформації безпосередньо як доказу, необхідно повинно бути оформлено у формі висновку спеціаліста, що проводив таке опитування, який має бути внесеним слідчим до протоколу допиту. Використовуючи такі методи як запахи, музичний фон, необхідно знати смаки та вподобання допитуваного. Тому що ввімкнувши класичну музику людині, яка надає перевагу джазу слідчий не отримає того результату на який розраховує, оскільки допитувана особа навряд чи буде почувати себе комфортно та ітиме на контакт.

Дискусійним тактичним прийомом є застосування гіпнозу. Зазвичай гіпноз застосовують до потерпілих чи свідків, що не можуть пригадати якийсь факт, це може бути через пережиті травми, амнезію та інші чинники, знову ж таки все враховується індивідуально. Його можна застосовувати лише в тому випадку, коли всі інші варіанти отримання інформації не принесли позитивного результату [3].

Підсумовуючи вищезазначене, доходимо висновку, що забезпечення прав особи при застосуванні нетрадиційних методів допиту є важливим аспектом для проведення цієї слідчої (розшукової) дії. Для правильного застосування біолокації, біоритмології, гіпнозу, голографії, дерматогліфії, кінесики, одорології, поліграфу, телепатії, яснобачення необхідно встановлювати психологічний контакт. Зазначене дозволить максимально об'єктивно використати зазначені засоби.

Бібліографічні посилання:

1. Ващук О. П. Прийоми верифікації даних при проведенні слідчих (розшукових) дій / О.П. Ващук // Право і суспільство. – 2013. – №6. – С. 295-297.
2. Деякі нетрадиційні методи отримання показань, їх значення і правова оцінка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ifreestore.net/2523/70/>
3. Гіпноз та можливості його використання при проведенні допитів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lex-line.com.ua/?language=ru&go=full_article&id=843
4. Кримінальний процесуальний кодекс України : прийнятий Верховною Радою України Законом №4651-VI від 13.04.2012 р. / відп. за випуск В.А. Прудников. – Х.: Право, 2012. – 392 с.
5. Особливості провадження допиту підозрюваного (обвинуваченого) з метою недопущення тортур та інших порушень прав людини : Посібник / Весельський В.К., Кузьмічов В.С., Мацишин В.С., Старушкевич А.В.. – К.: Національна академія внутрішніх справ України, 2004. – 148 с.
6. Удалова Л. Д. Деякі проблеми допиту інформатора в кримінальному судочинстві України // Вісник Луганської академії внутрішніх справ. – 2003. – №1. – С. 133-137.

Курганова Д.Р., курсант

Науковий керівник –

к.ю.н., доц. **Орлова О.О.,**

доцент кафедри теорії

та історії держави і права

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ МЕДІАЦІЇ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

В сьогоденні важливим питанням в економічному просторі приділяється питанню медіації. Виникнення конфліктів та вирішення їх без небажаних наслідків, глобальне питання кожної компанії та організації. Що ж являє собою